

УДК 65.011

М.М. Луцишин, Л.М. Мельник, д.е.н. доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЦИКЛ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ З УРАХУВАННЯМ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

M. Lutsyshyn, L. Melnyk, Dr., Assoc. Prof.

PROJECT MANAGEMENT CYCLE WITH REGARD TO THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Усвідомлюючи необхідність переходу до нової концепції управління, підприємства відчувають нестачу інструментів та методів реалізації концепції сталого розвитку на практиці. Оскільки основні зміни в діяльності суб'єктів господарювання реалізуються за допомогою проектів, то облік принципів сталого розвитку в управлінні проектами є одним з основних сценаріїв розвитку тих підприємств, які прагнуть забезпечити свою стабільність й інвестиційну привабливість у майбутньому.

Аналіз стану управління проектами полягає у розгляді циклічно повторюваного процесу прийняття рішень – PDCA (англ. «Plan Do-Check-Act» – планування-дія-перевірка-коригування), також відомого як Цикл Демінга (Deming Cycle), з точки зору врахування принципів сталого розвитку на кожній стадії (рис. 1).

Рис. 1. Цикл управління проектами підприємств з врахуванням принципів сталого розвитку на кожній стадії

1. Визначення політики. Підприємства будують свою роботу відповідно до напрямів державної політики у сфері охорони праці, здоров'я, довкілля та соціальної діяльності, а також вимог корпоративних та міжнародних стандартів.

У компаніях діють загальнокорпоративні політики у галузі промислової, екологічної безпеки, охорони праці та цивільного захисту, у сфері корпоративної соціальної відповідальності, політики з прав людини та кодекси корпоративної етики. Ці документи є основою для функціонування та вдосконалення системи екологічного менеджменту, що відповідає вимогам міжнародних стандартів.

2. Планування. Підприємства проводять оцінку впливу запланованої та поточної виробничої діяльності на навколишнє середовище з урахуванням усіх факторів її впливу на екосистеми, а також аналізують можливий соціальний вплив.

Політика підприємств, спрямована на забезпечення екологічної безпеки, здійснюється в рамках затверджених програм зниження негативного впливу на навколишнє середовище. До них входять програми з рекультивації пошкоджених і забруднених земель, поводження з відходами виробництва, заходи з моніторингу стану навколишнього середовища, модернізації обладнання з метою зниження негативного впливу на навколишнє середовище, програми виробничого екологічного контролю.

Велика увага приділяється превентивним заходам попередження екологічних ризиків: згідно з вимогами вітчизняного та міжнародного законодавства підприємства проводять передпроектні екологічні дослідження та оцінку впливу наміченої господарської діяльності на навколишнє середовище (ОВНС) на всіх стадіях проектування – від інвестиційного задуму до проектів, інформуючи громадськість та зацікавлені сторони в її результатах через засоби масової інформації, шляхом проведення громадських слухань та зборів, розміщення інформації на сайтах підприємств.

3. Реалізація. Відповідно до стандарту ISO 14001:2004 підприємство повинне використовувати методологію «послідовних процедур», у рамках якої дії формуються на підставі даних, отриманих за результатами процедури попереднього рівня.

4. Контроль та аналіз. Компанії зобов'язані вести регулярний моніторинг з найважливіших екологічних аспектів виробничої діяльності, а результати моніторингу документувати та аналізувати, на їх основі розробляти цільові програми та плани природоохоронних заходів, спрямовані на:

- скорочення викидів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище;
- контроль за розміщенням відходів та охороною водних об'єктів;
- раціональне землекористування та якісну рекультивацію пошкоджених земель.

Також вони зобов'язані регулярно виявляти джерела небезпеки та оцінювати рівень ризиків, пов'язаних із їх діяльністю, вживати належних заходів щодо управління ризиками, що дозволяє запобігти можливим нещасним випадкам, та обставини, або знизити їх негативний вплив.

Висновок. Тенденція адаптації аспектів сталості в галузі управління проектами принесе вигоди у короткостроковій та довгостроковій перспективі, як для самих проектів, так і для підприємства загалом. Отримані в результаті вигоди можуть бути використані в програмах ресурсозбереження, для створення сприятливого іміджу, надання соціальних пільг і гарантій, у створенні конкурентних переваг. Можна сказати, що сталий розвиток у даному контексті визначається як «прийняття бізнес-стратегій та дій, які відповідають потребам підприємств та зацікавлених сторін сьогодні, зберігаючи та примножуючи людські та природні ресурси, які будуть необхідні у майбутньому».

Література:

1. Нагорняк Г.С., Мельник Л.М. Малюта Л.Я. Визначення найважливіших закономірностей стабільного розвитку підприємств готельно-ресторанного господарства // Галицький економічний вісник. 2020. Випуск 3 (64). С. 30-39.